CZĘŚĆ XLV — № 21. ROK 23 — (1852.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI.
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. POŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, 18/30 MARCA

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 17/29 MARCA.

NOWINY DWORU.

W przeszłą Niedzielę, odbył się Chrzest święty nowonarodzonego JEGO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI JERZEGO MAXYMILJANOWICZA. Z rozkazu J. C. MOŚCI osoby znakomite płci obojej, oficerowie wszelkich stopni gwardyi, wojsk lądowych i morskich i Ministrowie zagraniczni zebrali się na ten obrzęd do pałacu Zimowego CESARSKIEGO o wpół do 11 rano: damy w ruskim kostiumie, a kawalerowie w paradnych mundurach.

Rozkazy dzienne CESARSKIE *w Wydziale służby Cywilnej.* *27 Lutego.* (Dokończenie.) W Gubernii Wileńskiej, z Wydziału Ministerstwa Skarbu, zostają, za wysługę lat, podniesieni do rang: Radzcy Honorowego, Sekretarze Kollegialni: Naczelnik Stołu Izby Skarbowej *Giedmin* i Starszy Buchalter Kassy powiatowej Wileńskiej *Giedroyć;*—Sekretarza Kollegialnego, Sekretarze Gubernijalni: Izby Skarbowej: Naczelnik Stołu *Szarski*, młodszy Pomocnik Kontrolera *Szczepowski-Ostrejko* i Kancellista *Tarnowski;*— Sekretarza Gubernijalnego, Rejestratorowie Kollegialni: Izby Skarbowej: Pomocnik Naczelnika Stołu *Jachimowicz*, Kancelliści: *Staniszewski*, *Malicki*, *Żarnowski* i *Jurewicz;* Dzisieńskiej Kassy powiatowej Starszy Buchalter *Adamowicz* i Dziennikarz *Pietkiewicz;* — Otrzymują rangę Kollegialnego Rejestratora, Izby Skarbowej: Naczelnik Stołu *Bryndza*, i pełniący obow. Pomocnika Naczelnika Stołu *Rajuniec;* Kass powiatowych: Oszmiańskiej Buchalter *Jabłoński*, i Trockiej Dziennikarz *Pawłowski;* Kancelliści Izby Skarbowej: *Godlewski*, *Szkultecki*, *Korsak* i *Życki;* — Z Wydziału Ministerstwa Dóbr Państwa: za wysługę lat podniesieni do rang: Radzcy Dworu, Referent Izby Dóbr Państwa, Assesor Kollegialny *Sciepura;* — Assesora Kollegialnego, Radzcy Honorowi: Referent Izby *Tarnowski*, Lustrator w gubernii *Wojnicki* i Pomocnik okręgowego Naczelnika Swięciańskiego *Hołszyn;* — Radzcy Honorowego, Sekretarze Kollegialni: Izby Dóbr Państwa Kontroler *Grigorjew*, Strapczy *Ejsymontt*, pełniący obowiązki Buchaltera *Gołembiowski*, Naczelnik Stołu *Dąbrowski*, i Mierniczy Kommisyi Likwidacyjnej *Milewski;* — Sekretarza Kollegialnego, Sekretarze Gubernijalni: Izby Dóbr Państwa, Pomocnicy: Referenta *Pietkiewicz* i Naczelnika Stołu *Popławski*, pełniący obow. Lustratora III Lustracyjnego okręgu *Budkiewicz* i Sekretarz Swięciańskiego Okręgowego Zarządu *Strutyński*, Kommisyi Likwidacyjnej Mierniczy *Jacuński* i Kancellista *Szyłejko;* — Sekretarza Gubernijalnego, Rejestratorowie Kollegialni: Pomocnicy: Buchaltera Izby *Pawłowicz*, Lustratora IV Lustracyjnego okręgu *Łowiniecki*, i Kancellista Swięciańskiego Okręgowego Zarządu *Podolszczyc* — do tejże rangi, urzędnicy 13 klassy: Cywilny inżynjer Izby *Małunin*, Mierniczy Skarbowi do Lustracyi w Gubernii *Keiler* i *Landenberg;* — Otrzymują rangę Rejestratora Kollegialnego, Pomocnik Referenta Izby *Trzeciak*, Kancelliści: Izby Dóbr Państwa *Teresani*, I Lustracyjnego okręgu *Jotejko*, Lustratora w gubernii *Jakowicki 1;* Zarządów okręgowych: Wilejskiego *Langamer*, Trockiego *Jakowicki 2* i *Wołodkowicz*, Wileńskiego *Budźko* i były Kancellista przy Lustratorze w gubernii *Pilecki.*

9 Marca. Marszałek Gubernijalny Wołyński *Ledochowski*, za czynności w złych zamiarach i w ogóle za postępki, jego stopniowi nie odpowiednie, usuniętym zostaje ze służby — Marszałek powiatu Krzemienieckiego, Assesor Kollegialny, Kamer-junker *Swiejkowski*, mianowany Marszałkiem Guber-

nijalnym Wołyńskim; — Zatwierdzony zostaje na urzędzie, obrany przez Szlachtę, Kurator magazynów zbożowych zapasowych powiatu Bracławskiego *Perłowski*, z rangą Sekretarza Kollegialnego, w zamian za stopień naukowy Kandydata Uniwersytetu.

11 Marca. Dymissyonowany Jenerał-major *Izwiekow*, mianowany Dyrektorem Szkół Gubernii Twerskiej, z zachowaniem tejże rangi i munduru.

13 Marca. Zostają uwolnieni od służby: Urzędnik do poleceń V klassy przy Depart. Azyatyckim, Radzca Stanu *Kodyniec*, z rangą Rzeczywistego Radzcy Stanu i mundurem, dla słabości zdrowia; Lekarz miejski Nowogradwołyński, Lekarz *Szatkowski;* Referent Wołyńskiej Izby Dóbr Skarbowych, Assesor Kollegialny *Sawicki*, na własną prośbę; — Mianowani: Urzędnik Kancellaryi Kijowskiego Wojennego, Podolskiego i Wołyńskiego Jenerał-Gubernatora Sekretarz Kollegialny *Pierogowski*, Assesorem od szlachty Sądu powiatowego Dubieńskiego; Ostrogski Horodniczy, Sekretarz Gubernijalny *Łukomski*, Sądzią powiatowym Owruckim od Korony.

— W Rozkazie dziennym J. C. Wysokości W. Xięcia Następcy Cesarzewicza, Głównego Zwierzchnika zakładów wojskowych wychowania, z dnia 16 Lutego 1852 roku, za № 1,469, w punkcie 2, wyrażono: «Mając na względzie że ofiara Szlachty gubernii Mohylewskiej, pomnożyła się w obecnej chwili do 50,226 rubli 88$\frac{3}{4}$ kopiejki srebrem, i że z procentów od takowej summy mogą być utrzymywani, w Połockim korpusie kadetów, pensyonaryusze w liczbie dziesięciu, na zasadzie Cesarskiej woli, objawionej w Rozkazie dziennym, ogłoszonym w Wydziale wojskowych zakładów Wychowania za № 1,124, zalecam, do liczby dziewięciu w pomienionym korpusie wakansów, zachowywanych dla synów Szlachty gubernii Mohylewskiej, dodać jeszcze jeden podobny wakans.»

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

MUNICH, *15 Marca.* Podług listów odebranych z Egyptu, J. C. Wysokość Xiążę Maxymiljan Leuchtenbergski przedłuży tam swój pobyt aż do 18 Marca, tego dnia odpłynie do Malty i Neapolu, poczém przepędzi Święta Wielkonocne w Rzymie, zkąd przybędzie do Munich na początku Maja, dla udania się niezwłocznie do Eichstatt. Stan zdrowia Xiążęcia Jmci jest zupełnie zaspokajający.

WIEDEN. Korrespondencye z Wiednia, ogłoszone w Gazecie Powsz. Augsburskiej, mówią o entuzyazmie, jaki wzbudziła odwaga i dziwna krew zimna Cesarza podczas ostatniej, nader burzliwej przeprawy z Wenecyi do Triestu. Też korrespondencye przytaczają przykłady, dowodzące, że pomimo swe szczególne upodobanie w wojskowości, Cesarz, z niemniejszą działalnością i przenikliwością, zajmuje się innemi gałęziami administracyi. Nakoniec opowiadają następną anegdotę, jako jeden z rysów wspaniałomyślności młodego Monarchy. W ostatnich czasach, jakiś biedny człowiek w Węgrzech, umierając, zapisał Cesarzowi, w hołdzie swego przywiązania, sumkę od 5 do 7 złotych. Minister właściwy podał Cesarzowi do podpisu Reskrypt, zawierający zrzeczenie się tego zapisu na korzyść miejscowej kassy ubogich. Ale N. Pan przemazał Reskrypt i napisał własną ręką z boku: «Przyjmuję zapis i pięć złotych mają być oddane do Mojej «kassy gabinetowej.»

— Gazeta urzędowa Wiedeńska zawiera następujący artykuł: «Wiadomość, umieszczona w nowej Gazecie Pruskiej, o projekcie podawanym jakoby przez Rząd Austryacki Prezesowi Rplitej Francuzkiej, względem wspólnego zajęcia Belgii, Szwajcaryi i Sardynii, jest wymysłem równie potwarczym jak kłamliwym, który nie inaczej daje się wytłumaczyć, jak przez znany charakter gazety, która go zawiera i usposobienia osób od których wymysł ten pochodzi.»

— Cesarz Jmć rozkazał odroczyć zaciąg rekrutów z Triestu i jego okręgu aż do roku 1858.

— Gazeta urzędowa Wiedeńska zawiera Reskrypt Ministeryalny, którym P. Hanas, Profesor Filozofii w Uniwersytecie Pragskim, który wykładał filozofiją Hegla, został złożony z katedry. Akt ten sprawił wielkie wrażenie w świecie naukowym i nauczającym.

Genua, 13 Marca. (Depesza telegr. odebrana w Berlinie.) «Dziś Xiążę d'Aumale przybył do naszego miasta z Neapolu, pod nazwiskiem Eugeniusza Teilhaye, i niezwłocznie puścił się w drogę do Medyolanu.

ANGLIJA.

LONDYN, *17 Marca.* Na posiedzeniu 15 b. m. po zapytaniach, uczynionych Ministrom we względzie zamiaru ich przywrócenia cła od zboża i ich odpowiedziach, (o których donieślismy), Izba Gmin zamieniła się w Komitet Tajny i uchwaliła dla Marynarki krajowej 39,000 ludzi i 1,469,054 funtów sterlingów na żołd dla nich.

— Na témże posiedzeniu, odpowiadając na zadawane pytania, Kanclerz Skarbu, P. Disraeli odpowiedział, że Rząd nic jeszcze pewnego niepostanowił, czyli ma lub nie utrzymać na przyszłość w swej mocy prawo o sprzedaży dóbr odłużonych w Irlandyi; że Rząd nie ma bynajmniej zamiaru nakładać podatku na węgiel ziemny krajowy i nakoniec, że gdy teraz jeszcze toczą się korrespondencye z Rządami obcych Mocarstw, we względzie wychodzców politycznych, którzy się schronili do Anglii, Gabinet nic nie może w tym przedmiocie podać do wiadomości Izby.

P. Herries, Minister Spraw Wschodnio-indyjskich (Prezes Biura Kontroli), zapowiedział, że poda niezwłocznie wniosek, o utworzeniu osobnego Komitetu, w rzeczy odnowienia przywileju czyli Karty Kompanii Indyj Wschodnich.

P. Anstey oznajmił, iż wniesie jednoczasowie mianowanie Kommisyi śledczej, której obowiązkiem byłoby zebrać o tym przedmiocie należyte wiadomości od samychże krajowców.

—

Podług *Times* wszystkie odcienie oppozycyi postanowiły zmusić lorda Derby do rozwiązania Parlamentu, jak tylko służba publiczna na to pozwoli; w tym celu podatki będą uchwalone tylko na półroku. Po rozwiązaniu Parlamentu, Pierwszy Minister obwieści, że zamiarem jego, jeżeli się przy władzy utrzyma, jest wnieść cło stałe, po 5 szylingów od kwarteru przywozowej pszenicy, jako kwestyą, którą narod ma rozstrzygnąć przez nowe wybory.

— Przed kilku dniami zdarzył się w hotelu Spraw Zagranicznych przypadek, który mógł mieć smutne następności. Nowy Minister Spraw Zagranicznych, hrabia Malmesbury, naznaczył posłowi Austryackiemu godzinę samą trzecią, dla widzenia się z nim w hotelu, ale kiedy hrabia de Buol przybył, proszono go iżby wrócił za godzinę, z powodu pilnego zajęcia się Ministra. W tym przeciągu czasu sufit sali, gdzie lord Malmesbury miał przyjąć Austryackiego dyplomatę, zawalił się. Szczęściem nie było nikogo, w przeciwnym razie nieobeszłoby się bez przypadku a może i śmiertelnego. Mówią że cała południowa strona budynku jest w takim stanie, że co chwila grozi upadkiem i że Biuro Spraw Zagranicznych nie może dłużej pozostać w dotychczasowym hotelu.

— Na posiedzeniu 16 b. m. Izba Lordów wyznaczyła Komitet śledczy o stanie wychowania publicznego w Irlandyi.

W Izbie Gmin, Minister Skarbu, P. Disraeli, odpowiedział na zadane mu pytanie, że Poseł angielski w Wiedniu, Lord Westmoreland, miał konferencyą z Pierwszym Ministrem Xięciem Schwartzenberg, w rzeczy wygnania misyonarzy anglikańskich z Pesth, wszakże dotąd przedmiot ten nie został ostatecznie ukończony.

Na wniosek Prokuratora Jeneralnego Irlandyi, Pana Napier, Izba wyznaczyła Kommisyą do obmyślenia środków, ku zapobieżeniu ponowienia się zabójstw, podpalań i innych podobnych zbrodni, popełnionych w hrabstwach Armagh, Monnagan i Louth, przez towarzystwo tajne Rybałtów, (Ribonmen).

P. Locke King zapowiedział swój wniosek o zrównaniu pod względem wyborowym mieszkańców wsi z mieszkańcami miasteczek.

— Sławną swą mowę, powiedzianą 15 b. m. w Izbie Lordów, Pierwszy Minister lord Derby zakończył temi słowy: «Kiedy ja się odwołam do Narodu, powiem mu: Stronnicy wolnego handlu albo protekcyoniści, ktokolwiek jesteście wy wszyscy którym dobro kraju jest drogie, czy ufacie i czy będziecie wspierali Gabinet, który w chwili niebezpieczeństwa nie wahał się wziąść ster nawy, opuszczonej od sternika? Czy chcecie wspierać Gabinet, który usiłuje zabezpieczyć kraj od wszelkiego napadu i zapewnić pokój świata? Gabinet, który postanowił utrzymywać instytucye protestantskie kraju, szerzyć w nim oświatę religijną i moralną, i postawić tamę niespracowanemu potokowi wpływów demokratycznych, grożącemu pochłonieniem wszelkiej władzy i wszelkiej własności, wpływów, które rzekomo tylko są w ręku ludu, ale które rzeczywiście są w ręku garstki demagogów, wywierającej je na lud nieobaczny? Chcecież wspierać Rząd, który zachowa nietykalnemi prerogatywy korony, prawa Izby Wyższej i Izby Gmin, wolnie obranej? Oto są kwestye, w których mam odwołać się do Narodu. Tak jest, odwołam się w ten sposób nie tylko od mojego imienia, ale od imienia Anglii, używając najpospolitszych wyrażeń, najuniżeńszego z oskarżonych, ale które nie są niegodne być powtórzonemi przez usta Pierwszego Ministra; powiem jak ten to oskarżony: «chcę być sądzonym przez mojego Boga i moją ojczyznę.»

— Faktem jest, że jeżeli Ministerstwo obecne, pozostawione jest w pokoju przynajmniej do czasu uchwalenia podatków na bieżące potrzeby służby i załatwienia innych niemniej nagłych interessów, winno to wdaniu się Lorda Palmerstona, który wytłumaczył Izbie potrzebę takiej wyrozumiałości, lubo nieomieszkał zarazem obwieścić, że nie zmienił swego zdania względem wolności handlu i że zawsze będzie przeciwnym nałożeniu cła na przywozowe zboże.

FRANCYA.

PARYŻ, *17 Marca.* W dzisiejszym Monitorze ogłoszony został Dekret, stanowiący prawo organiczne Legii Honorowej. Zresztą jest on prawie wyłącznie uporządkowaniem dawniej już wydanych, oddzielnych w tym przedmiocie urządzeń.

— Oczekują wprędce wydania nader ważnego Dekretu o znaczném zmniejszeniu wojska.

— Korrespondencye gazety Powszechnej Augsburskiej zapewniają, że pomimo ligę, jaką przeciw niemu utworzyli Ministrowie PP. de Persigny, Casabianca, de Maupas i Abbatucci, P. de Morny zachowuje zawsze wielki kredyt u Prezesa Rplitej i widuje się z nim bardzo często.

— Xięgarnia, oddawna znana w Palais Royal, od strony krużganku de Valois, która zrobiła sobie smutną wyłączność sprzedaży xiążek niemoralnych, została zamknięta z rozkazu Rządu.

— Było głoszono za rzecz pewną, że budżet na rok 1852 nie będzie urządzony przez Dekret, ale poddany pod rozbiór Ciała Prawodawczego. Teraz gazeta półurzędowa *Constitutionnel* zapewnia, że budżet ogłoszony będzie w przyszłym, Czwartkowym numerze Monitora. Podług tejże gazety przywrócone będą płace, pobierane przez urzędników przedrokiem 1847.

— Zaraz na początku sessyi ma być wniesiony projekt ważnej reformy systematu więziennego, który pociągnie za sobą też reformę w prawodawstwie karném.

— 15 b. m. miało miejsce pierwsze posiedzenie nowoorganizowanej Rady Najwyższej Oświecenia, pod prezydencyą Ministra P. Fortoul. Wszyscy Członkowie byli obecni, prócz Biskupa Orleańskiego, który, podług dziennika *Ami de la Religion*, nie przyjmuje członkowstwa. Minister wniosł, na Radę nowy plan nauk, który odesłany został do Kommisyi, wyznaczonej na zdanie zeń sprawy co najrychlej.

*

WŁOCHY.

NEAPOL. Król Jmci Obojej Sycylii przebaczył resztę pozostającą kary 246 skazanym za przestępstwa polityczne. Z tych 151 uwięzieni, zostali natychmiast wypuszczeni na wolność.

HISZPANIJA.

MADRYT, *10 Marca.* Gazeta urzędowa wczorajsza zawiera Dekret reorganizujący Policyą Madrytu; powiększona zostaje liczba agentów, i koszta utrzymania o 56,000 realów. Jest nadzieja, że te zmiany przyłożą się do ulepszenia stanu rzeczy w stolicy pod względem bezpieczeństwa osobistego. W obecnej chwili Madryt jest do tyla napełniony złoczyńcami wszelkiego rodzaju, że w nocy niepodobna się prawie ukazać na pewnych ulicach, żeby nie być od nich napadniętym.

— Korrespondencye gazety Powsz. Augsburskiej potwierdzają wprawdzie wiadomość o istnieniu spisku Karlistowskiego, ale ten nie zdaje się być bardzo groźnym, będąc prawie wyłącznie złożonym z wieśniaków, poduszczanych przez dawnych żołnierzy armii Karlistowskiej. Nieukontentowanie chłopów wzbudza w tej chwili podatek nowo nałożony na jarzyny i dość byłoby zdjąć ten podatek, żeby cały spisek zniweczyć. Królowa zamierza odbyć podróż wewnątrz kraju, żeby się dać osobiście poznać oddalonym od stolicy poddanym.

— Komendant Hawany, Jenerał José de la Concha został odwołany i na miejsce jego mianowany teraźniejszy Kapitan jeneralny Madrytu, jenerał Carédo.

PORTUGALIJA.

LIZBONA, *9 Marca.* Następne zmiany zaszły w składzie Gabinetu. Minister Spraw Zagranicznych, P. Jerwis de Alougnia, mianowany Ministrem Marynarki, a dotychczasowy jego portfel powierzony Vice-hrabi Almeida Gorrett; Minister Marynarki i tymczasowo Skarbu P. Fontes Pereiro de Mallo ostatecznie mianowany Ministrem Skarbu, P. Scabra mianowany Ministrem Sprawiedliwości i Wyznań, P. Magalhaens pozostaje przy portfelu Spraw Wewnętrznych a P. Aginar mianowany Parem.

TURCYA.

Depesza telegraficzna ze Stambułu z d. 6 Marca, odebrana w Berlinie donosi, że Fuad-Effendi został mianowany Ministrem Spraw Zagranicznych i potwierdza wiadomość (którąśmy już dali podług innego źródła), o wyniesieniu Reszid-paszy na godność Wielkiego Wezyra.

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

WIEDEŃ, *17 Marca.* Wczora nakoniec sprzyjająca pogoda pozwoliła odbyć przegląd wojsk oddawna przygotowany dla JJ. CC. WW. Wielkich Xiążąt Rossyjskich, którzy znajdowali się na nim w mundurach Ich pułków austryackich. Defilada wojsk austryackich, oświecona najpiękniejszém słońcem, miała miejsce na glasisie. W tej paradzie było 22 bataljony, 29 szwadronów i 72 działa, wszystko to we wzorowym stanie.

Wieczorem był u Dworu teatr familijny; grano: «Mąż, który się zaczyna bałamucić» (Un mari qui se dérange), a potém tańce kostiumowane, które się nadzwyczaj dobrze udały i gdzie figurowały osoby najpierwszej młodzieży wiedeńskiej obojej płci.

Pojutrze Wielcy Xiążęta dadzą obiad dla najznakomitszych wojskowych armii austryackiej, z którémi się byli bliżej zaznajomili już tu, już w Ołomuńcu w roku przeszłym.

— Korpus wojsk austryackich, za powrótem z Holsteinu uległ wielkiemu zmniejszeniu, mianowicie po 80 ludzi z kompanii, co bardzo znacznie ulżyło budżet wydziału wojskowości.

— Na przełożenie Bana Jellaczyca, Cesarz Jmć darował mieszkańcom Kroacyi i Esklawonii połowę podatku od dochodów na rok 1852.

BERLIN, *19 Marca.* Dziś Król Jmć przyjmował Posła nadzwyczajnego Króla Jmci Wirtembergskiego, barona de Linden, poczém Poseł ten był zaproszony do stołu Królewskiego.

— Podług Nowej gazety Pruskiej, Rząd Pruski bynajmniej nie zrzekł się praw swoich do Xięztwa Neufchâtel (w Szwajcaryi) i że zamyśla przywrócić względem tej posiadłości stan rzeczy, jaki istniał przed rokiem 1848.

PARYŻ, *18 Marca.* Monitor ogłasza trzy Dekreta z dnia wczorajszego.

Jednym z nich nakazane jest ostatecznie ukończenie Luwru. Wydatki są wyrachowane na 26 miljonów franków; w tym jeszcze roku będą użyte na ten przedmiot 2 miljony.

Drugi urządza mundur, uzbrojenie i ammunicyą Gwardyi Narodowej.

Trzeci i najważniejszy ustanawia Budżet na rok 1852.

Wiadomo, że ostatni Budżet, wniesiony na byłą Izbę Prawodawczą, nie był jeszcze roztrząsany, kiedy zaszedł przewrót Stanu 2 Grudnia 1851.

Budżet ustanowiony Dekretem wczorajszym różni się nieco od tamtego; cyfry jego ogółowe są: *dochód* 1,449,413,604 franków — *rozchód* 1,503,398,846 franki — Niedostatek czyli Deficit wynosi przeto 53,985,242 franki. Dla pokrycia tego niedostatku Minister Skarbu liczy: 1.) na możności wyłączenia albo odroczenia do lat następujących około 40 miljonów wydatków, i 2.) na przewyżce przynajmniej o 12 miljonów wpływu z dochodów niestałych nad budżetowe wyrachowanie.

Koszta na utrzymanie Władzy Wykonawczej, czyli Prezesa, jak dotąd, wynoszą tylko 1,200,000 franków, ale ostateczne uposażenie Prezesa i ustanowienie listy Cywilnej, odłożone jest do uchwały w tym względzie Senatu. (Sądzą że cyfra uposażenia Prezesa będzie 6 miljonów franków rocznie).

LONDYN, *18 Marca.* Na posiedzeniu Izby Gmin dnia wczorajszego, P. Brotherton wniósł powtórne odczytanie billu o nauczaniu publiczném w Manchester i Salford. P.

Gibson podał poprawę do tego billu, chcącą mieć iżby mianowana była Kommisya szczególna śledcza w tymże przedmiocie i ta poprawa, poparta przez Gabinet i przez oppozycyą, w osobie lorda Johna Russell, została przyjęta.

Następnie P. Tuffnell otrzymuje upoważnienie przedstawienia billu, iżby od osób obieranych na Członków Parlamentu, nie była wymagana żadna opłata podatku od własności ziemskiej.

— Rząd obstalował w Birmingham 18,000 karabinów.

(Journ. de S.-P. Pszcz. Półn. R. I.)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Nowe prace w literaturze Rossyjskiej. Otworzony, w roku 1841 w tutejszej Akademii Nauk, oddział języka i literatury rossyjskiej nie przestaje ważnemi pracami rozszerzać zakresu swoich czynności. Z ostatniego sprawozdania, czytanego na posiedzeniu 29 Grudnia 1851 r., dowiadujemy się iż, powierzony redakcyi P. Wostokowa «Słownik prowincyonalnych wyrazów rossyjskich,» został już cały przejrzany w korrekturze, a 30 arkuszy już jest odbitych na czysto. Odbito także pięć arkuszy «Słownika Zachodnio - ruskiego narzecza» pod redakcyą Protojereja Grigorowicza. Do «Słownika Kościelno-Słowiańskiego i Rossyjskiego języka» przybywały ciągłe dopełnienia, mające zbogacić przyszłe jego powtórne wydanie. Zbliżał się do końca druk «Porównawczej grammatyki rossyjskiego języka,» napisanej z polecenia Oddziału przez Akademika Dawidowa. Oddział postanowił od roku 1852 wydawać «Wiadomości» (Извѣстія) na wzór wydawanych już oddawna przez I i III Oddział Akademii Nauk. Członek Arseniew przygotował do druku drugi tom «Statystycznych rysów Rossyi.» Tom pierwszy wyszedł w 1848 r. P. Wostokow miał sobie polecone rozpatrzenie dzieł Professora Słowiańskich języków w Wiedniu Mikloszicza, jako to: Słownika języka Staro - sławiańskiego, Grammatyki języka Kościelno-sławiańskiego i Słownika Staro - sławiańskiego narzecza, tudzież dzieła Biskupa Karlowackiego (w Kroacyi) Eugeniusza Joannowicza pod tytułem «Grammatyka Kościelno-sławiańskiego języka.» Akademik Bazyli Żukowski wydrukował w Carlsruhe nowe (piąte) zupełne wydanie swoich dzieł i przekładów w 9 tomach. Tom 1-szy zawiera poezye z lat 1802—1812, 2-gi z lat 1813—17, 3-ci od 1818—1821, 4-ty od 1821—31, 5-ty od 1832—1842, 6-ty od 1841—47. W siódmym tomie są pisma prozą od 1808 do 1838 roku. Tomy ósmy i dziewiąty zawierają przekład Odyssei, który P. Żukowski jak wiadomo dokonał, podług zrobionego umyślnie dla niego dosłownego niemieckiego przekładu. Departament Narodowego Oświecenia nabył od autora całe to wydanie i przedaje xięgarzom, w ilości niemniejszej od dwódziestu exemplarzy, po 8 r. sr., z warunkiem aby w handlu przedawane były za cenę nie wyższą od 10 r. sr. P. Żukowski przedsięwziął teraz przekład Iliady i już trzy pierwsze pieśni są gotowe. Akademik Pogodin, przy pomocy II Oddziału Akademii Nauk, kończył druk V tomu swoich «Badań o historyi Rossyjskiej.» Tom ten zawiera badania o wojnach domowych, o stosunkach wzajemnych Xiążąt między sobą, o wojnach zewnętrznych, i biograficzny spis Xiążąt w dzielnicach (Удѣльныхъ Князей). Akademik Bierednikow pracował nad przygotowaniem do druku VI tomu «Zupełnego zbioru ruskich latopisów,» mającego zawrzeć dokończenie pierwszego Sofijskiego latopisu z dodatkiem Ruskiej Prawdy i tak nazwanej Sądowej ustawy, przypisywanej Greckiemu Cesarzowi św. Konstantemu i drugiego latopisu Sofijskiego.

Pełen zasług w literaturze Rossyjskiej Nestor Kukolnik zabrał się do wydania zbioru wszystkich dzieł swoich. Wyszły już tu trzy tomy. Pierwszy zawiera dramatyczne utwory «Torkwato Tasso,» «Boska ręka zbawiła ojczyznę,» «Kniaź Skopin Szujski,» i «Julio Mosti;» drugi — romans «Ewelina Valierol;» trzeci — dziewięć powieści. Cały zbiór ma się składać z dziewięciu tomów. *(Dz. M. O.)*

* * *

Słowniki Słowiańskie. W wydawanych przy tutejszej Akademii Nauk «Wiadomościach» (Извѣстія), czytamy ogłoszenie o drukującym się w Wiedniu Serbskim Słowniku Karadżicza (Српски рjечник). Pierwsze jego wydanie wyszło w 1818 r., w teraźniejszém przybyło do 20,000 słów nowych. Znaczenie słów objaśnione jest przekładem niemieckim i łacińskim, a przy nich dołączone opisy obyczajów, przysłowia i inne szczegóły właściwe serbskiej narodowości. Prenumerata w Austryi 6 zł. reń., a w Rossyi z przesłaniem do granicy 4 r. sr. Udawać się z nią można do samego autora Wuka Stefanowicza, Karadżicza zapisując listy do Wiednia *auf der Landstrasse, am Heumarkt № 517.* W Pradze wyszedł czwarty i ostatni poszyt Kieszonkowego Słownika polsko - czeskiego (slovnik polsko-cesky) Bolesława Józefa Podstrańskiego, z dodatkiem krótkiej polskiej grammatyki (polská mluvnicka). Przedaje się po 1 zł. reń. i 50 krajcarów.

* * *

Walter Scott we Francyi. Jak dalece ten pisarz angielski popularnym jest we Francyi, dowodzi tego zapowiedziane w gazetach dwódzieste wydanie jego romansów w przekładzie Defauconpret i obok tego przedające się już za tanią cenę nowe tychże romansów tłumaczenie. Ciekawa byłoby wiedzieć, ilu też wydań doczekało się tłumaczenie życia Napoleona tegoż pisarza?

* * *

Wina węgierskie. O winach Węgierskich, które po dwókrotnej wędrówce po oceanie wróciły do Pesthu, tameczne gazety donoszą następne szczegóły. Większa część win nabrała koloru bursztynowego i bukietu podobnego do madery. I czerwone wina zciemniały i stały się wonniejszemi. Najwięcej polepszyły się: Białe Csepreger 1834 roku z komitatu Eisenburgskiego; czerwone Erlauer 1841 r. i Meneser tegoż roku. Wino Szent-Endre 1841 r. zamieniło się w

ocet. Objętość płynu zmniejszyła się w ciągu tej pięcioletniej wędrowki o $7\frac{1}{10}$ Halbe na wiedrze.

*
* *

Nowa Gazeta Salzburska zawiera niektóre ciekawe szczegóły o uprawie *Czyng-ma*, (chińskiej Konopi), która zdaje się już być dostatecznie aklimatowaną w tej części Austryi. Poraz pierwszy roślina ta była zasiana w Belgii, ztamtąd Arcyxiążę Ludwik w roku 1849 dostał nasion i dał około półuncyi ogrodnikowi rezydencyi Cesarskiej w Mirabell, Panu Schmidt, który ją odtąd pielęgnuje. *Czyng-ma* prócz swoich użytkowych zalet, może się zasiewać w ogrodach kwiatowych dla ozdoby. W klimacie Salzburskim nasienie dojrzewa dopiero w Pazdzierniku. Nasienie to jest również olejne, jak i konopi europejskiej; włókno otrzymuje się tym samym sposobem jak i z tej ostatniej, ale jest miększe i delikatniejsze.

* *
*

Jedna Gazeta, nowoustanowiona w New-Orleans, w Stanach Zjednoczonych, obok wiadomości o cenie, która wynosi rocznie *dwa dollary*, zawiera następującą zapowiednią: «Kto zaprenumeruje naszę gazetę na lat trzy z góry i zapłaci 6 dollarów, po śmierci swojej otrzyma w tejże gazecie najwspanialszy i pełen najwyższych pochwał Nekrolog.»

OGŁOSZENIE.

BANK POLSKI,

«Podaje do powszechnej wiadomości, że w dniu 9 (21) Kwietnia b. r. o godzinie 12-ej w południe, odbędzie się w Sali posiedzeń Banku Polskiego publiczna licytacya na sprzedaż dóbr ziemskich: 1.) *Rzeczniów* z wolą Modrzejową 2.) *Miasta Grabowiec* z przyległościami, w Powiecie Opatowskim, gubernii Radomskiej położonych wraz z inwentarzami żywemi i martwemi na grόncie znajdującemi się, a to pod następującemi głównemi warunkami:

1.) Possessya cywilna dóbr liczyć się będzie dla nabywcy od dnia 19 Czerwca (1 Lipca) r. b. 1852.

2.) Szacunek ogólny całych dóbr wraz z inwentarzami ustanawia się na summę rub. sr. 142,100 która uiszczoną będzie w następujący sposób:

a.) Oprócz pożyczki Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego złp. 159,500 czyli rub. sr. 23,925 wynoszącej, z której po zapłaceniu raty Czerwcowej r. b. 1852 pozostanie do umorzenia summa rs. 15,060 k. 50.

b.) Bank pozostawia jeszcze przy gruncie summę r. sr. 83,000 do spłaty procentem amortyzacyjnym 1%, obok zwyczajnego 4%.

c.) Resztę zaś szacunku to jest summę rs. 44,039 k. 50 od której licytacya rozpoczynać się będzie, tudzież to wszystko co w terminie wyżej nad tę summę postąpionem zostanie, nabywca obowiązany jest Bankowi zapłacić w ciągu 3-ch miesięcy od daty licytacyi.

3.) W wypłacie summ ad *b* i *c* Bank przyjmie Obligi Skarbowe Królestwa Polskiego po kursie 90%.

4.) Jeżeli nabywca płacić będzie regularnie raty procentowe i amortyzacyjne od summy rs. 83,000, tudzież jeżeli Bank przekona się, że przedsiębierze amelioracyę dóbr, wówczas w razie dozwolenia na odnowienie pożyczki Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, Bank, z należnością swoją rs. 83,000, zezwoli na ustąpienie pierwszeństwa hypotecznego i nabywca pożyczkę odnowioną będzie mógł podnieść do rąk lub użyć na spłatę wierzytelności poniżej zahypotekowanemi być mogących.

Każdy przystępujący do licytacyi obowiązany będzie złożyć na vadium rs. 5,000 w gotowiznie, Listach Zastawnych lub innych papierach publicznych krajowych, procentowych w imiennej wartości.

W razie jeśliby powyższa sprzedaż łącznie całych dóbr nie przyszła do skutku, odbędzie się licytacya w dwóch oddziałach pod podobnymi warunkami, a mianowicie:

A.) Zaraz w tymże samym terminie 9 (21) Kwietnia r. b. 1.) dóbr Rzeczniow prócz Woli Modrzejowej i 2.) Miasta Grabowiec za szacunek rs. 130,400, składający się:

a.) Z pożyczki Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, w resztującej nieumorzonej ilości. . . . rs. 15,060 k. 50.

b.) Z summy przy gruncie do spłaty amortyzacyjnej 1%, obok procentu 4%. . . rs. 74,000.

c.) Summy do zapłacenia w trzy miesięcy po licytacyi . . . . rs. 41,339 k. 50.

Vadium wynosić będzie. . . . . rs. 4,000.

B.) W dniu 10 (22) Kwietnia r. b. wsi Woli Modrzejowej (do której w takim razie dołączoną zostanie, od strony lasów Ostrowieckich, przestrzeń lasu przeszło 10 włok zajmująca) za szacunek rs. 14,300, który składać się będzie:

a.) Z summy przy gruncie . . . . rs. 9,000.

b.) Z summy spłacanej . . . . rs. 5,300.

Vadium oznacza się na summę. . . . . rs. 1,000.

Po oddzieleniu z Rzeczniowa części pożyczki Towarzystwa Kredytowego na dobra Wolą Modrzejową, nastąpi dodatkowy obrachunek z nabywcami.

Szczegółowe warunki, chęć kupna mający, przeglądać mogą w Biórze Naczelnika Kancellaryi Banku Polskiego i w Wydziale Uposażeń i Pożyczek Rolniczych w Banku Polskim, oraz na gruncie dóbr; wolno jest wreszcie każdemu dobra te obejrzeć i przekonać się o wszystkich szczegółach, ku czemu wszelkie, ze strony Administracyi miejscowej, mieć sobie będzie zrobione ułatwienia.

Prezes, Radzca Tajny (podpisano) *Tymowski.*
Naczelnik Kancellaryi, Radzca Dworu (podp.) *Łubkowski.*

Warszawa, dnia 8 (20) Lutego 1852 r. № 5,924. (1.)

Позволяется печатать. 17 Марта 1852 года. *Цензоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.